

Uimarantojen ja uimaveden laatu ja valvonta vuonna 2024

YTHJ 06.09.2024 § 35
349/11.02.02.00/2023

Valmistelija Terveystarkastaja Tiina Munck, tiina.munck@savonlinna.fi, p. 050 378 9483

Selostus Itä-Savon ympäristöterveydenhuollon terveystarkastus valvoo alueellaan yleisten uimarantojen hygieenisiä olosuhteita ja uimaveden laatua. Uimarantojen valvonnasta säädetään terveydensuojelulaissa (763/1994), sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 177/2008 isojen yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (ns. Eu-uimarannat) sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (354/2008).

Alueellinen ympäristöterveydenhuoltojaosto vahvisti uimarantaluettelon vuodelle 2024 (§ 19/ 22.3.2024). Uimarantaluettelo julkaistiin terveystarkastuksen internetsivuilla ja kuntien virallisilla ilmoitustauluilla. Uimarantaluettelosta ei jätetty yhtään muistutusta tai ehdotusta.

Eu-uimarannoilta otettiin jokaiselta rannalta neljä uimavesinäytettä, joista yksi näyte ennen uimakauden alkua ja kolme näytettä uimakauden aikana (uimakausi 15.6. - 31.8.). Pieniltä yleisiltä uimarannoilta otettiin kultakin kolme näytettä uimakauden aikana. Kahdella pienellä uimarannalla todettiin yhdellä näytteenotokerralla ylitykset enterokokkien osalta (Kiihkurannan ja Hatsolan uimarannat), mutta uusintänäytteissä laatuvaatimukset täyttyivät. Muiden uimarantojen mikrobiologinen laatu oli asetusten mukaista. Uimavesitulokset olivat uimarannan käyttäjien nähtävillä jokaisen uimarannan ilmoitustaululla ja terveystarkastuksen internetsivuilla.

Käyttökelpoisuuteen perustuvien aistinvaraisten laatusuositusten osalta sinilevähavaintoja oli runsaasti. Sinilevien aistinvaraisia tarkastuskäyntejä tehtiin yhteensä 30. Muita aistinvaraisia poikkeamia ei havaittu (esim. kasviplankton, makrolevät, jätteet). Myrkykeisoa ei todettu toimialueen yleisillä uimarannoilla. Terveystarkastukseen tuli muutamia ilmoituksia kuntalaisilta, joille annettiin ohjeita myrkykeison tunnistamiseen ja torjuntaan.

Kaikkien Eu-uimarantojen luokitus on ollut erinomainen vuosien 2011–2024 välisenä aikana. Uimaveden laadun arviointi ja luokitus perustuu kahden suolistoperäistä saastumista kuvaavan mikrobiologisen muuttujan (suolistoperäiset enterokokit ja *Escherichia coli* -bakteeri) valvontatutkimustuloksiin neljän edellisen uimakauden perusteella. Eu:n uimavesikomitea on laatinut yhteiset symbolit, joilla tiedotetaan yleisölle uimarannan luokitus. Luokitusymbolit ovat uimarantojen ilmoitustauluilta.

Eu-uimarantojen uimavesiprofiilit on julkaistu yleisölle ja ne löytyvät terveystarkastuksen internetsivuilta. Uimavesiprofiilit on laadittu ensimmäisen kerran uimakaudelle 2011. Uimavesiprofiilit tulee päivittää ennen uimakautta 2025.

Valvontasuunnitelman mukainen uimarannan tarkastus tehdään kerran vuodessa (terveydensuojelun valvontasuunnitelma). Tarkastuksessa käydään läpi mm. terveydensuojelulain edellyttämä toiminnanharjoittajan

omavalvonta, rannan kunto ja siisteys, jätehuollon toimivuus, uimareiden käyttöön tarkoitetut käymälät ja pukeutumistilat, rakenteet (esim. laiturit, hyppytornit), opasteet, ilmoitus- ja kieltotaulut, huoltosuunnitelmat, uimaveden laadun tulokset aiemmilta vuosilta sekä varautuminen häiriötilanteisiin.

Tehtyjen uimarantatarkastusten perusteella uimaveden laatu, näytteenotto ja uimavesiprofiilit olivat vaatimustenmukaisia. Eniten huomautettavaa oli uimarannan rakenteisiin (B-arviointien osuus 47 %, yksi C-arvionti) sekä uimarannan yleiseen siisteyteen ja ylläpitoon liittyen (B-arviointien osuus 38 %, yksi C-arvionti). Tiedottamisessa uimarannalla oli puutteita viidellä uimarannalla. Uimarantojen omavalvonnan toimivuudessa ja toteutumisessa oli tarkennettavaa 30 uimarannalla (B-arviointien osuus 94 %). Ennen seuraavaa uimakautta terveysvalvonta järjestää uimarantojen ylläpitäjille ja toiminnasta vastaaville koulutustilaisuuden riskinarvioinnin ja omavalvonnan varmistamiseksi.

Uimakauden aikana terveysvalvontaan ei tullut yhtään asiakasyhteydenottoa uimarantojen ylläpitoon liittyen.

Euroopan komissiolle tehtävä raportointi Eu-uimarantojen osalta valmistuu syyskuun loppuun mennessä.

Esittelijä	Terveysvalvonnan johtaja Kinnunen Sampsa
Päätösehdotus	Ympäristöterveydenhuoltojaosto merkitsee asian tiedoksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.